

Dispensansmälan om hemkompostering av matavfall alt. eget omhändertagande enligt Bokashi (fermentering)

Denna ansökan avser kompostering/Bokashi-hantering av **matavfall**. Kompostering av trädgårdsavfall = ingen ansökan.

Typ och omfattning av dispensansmälan

Dispensansmälan avser <u>hemkompostering</u> av matavfall ☐	Dispensansmälan avser <u>Bokashi-hantering</u> av matavfall ☐
Anmälan om kompostering/Bokashi ⇒ jag vill <u>ha kvar</u> matavfallskärlet ☐	Underlättar bl a omhändertagandet av matavfall under vinterhalvåret.
Anmälan om kompostering/Bokashi ⇒ jag vill <u>ta bort</u> matavfallskärlet ☐	Kärl för brännbart ersätts med dito 140 l kärl + avdrag med 213 kr/år.

Sökande

Namn	Personnummer/organisationsnummer	
Adress (där kompostering ska ske)	Postnummer	Ort
Fakturaadress (om annan än ovan)	Postnummer	Ort
Fastighetsbeteckning (där kompostering ska ske)	Telefon	
Fastighet där hemkompostering/Bokashi ska försiggå är ett permanentboende ☐ , är ett fritidsboende ☐	E-post	

Informationsbroschyr om kompostering/Bokashi

Sökanden har tagit del av och är införstådd med de krav som följer av kompostering/Bokashi i **Bilaga 1** Ja

Skyddsavstånd för kompost

Kompost bör inte placeras närmare tomtgräns (granne) än 5 meter.	Uppfylls ☐	Ev. kommentarer
Minst 10 meter till borrhå/grävd brunn eller annan dricksvattentäkt.	Uppfylls ☐	ifylls på nästa sida.

Antal och typ av kompostbehållare

Bokashi-kärl och förbehandling

Endast varmkomposter är godkända. Vanlig storlek är 350 – 450 liter, välj den större om också trädgårdsavfall ska komposteras. Mer än en kompost kan behövas. Egentillverkad kompost ska uppfylla kraven i Bilaga 1 .	Bokashi-kärl för utomhusförvaring behöver inte vara isolerade då EM-mikroberna tål infrysning. Uppge typ, volym och antal "kökskärl" samt var förbehandlingen ("jäsningen") ska ske innan Bokashi-rester grävs ner i jorden.	
Fabrikstillverkad (namn) eller egentillverkad kompost	Typ och volym av Bokashi-kärl inomhus (kök)	Antal
Volym, liter (riktvärde 350 – 450 liter per kompost)	Bokashi-kärl/-påsar för "jäsning" förvaras inomhus ☐ eller	
Antal komposter	Bokashi-kärl/-påsar för "jäsning" förvaras utomhus ☐	

Vinterkompostering av matavfall**Nyttiggörande av Bokashi-rester**

Jag har kvar mitt matavfallskärl för att underlätta omhändertagandet vissa perioder ☐ (X = gå till nästa rubrik)	
Jag har tagit bort mitt bruna matavfallskärl och gräver ner* Bokashi-rester året om i landet ☐ , i växthus ☐
... komposterar ute året runt i inköpt varmkompost ☐	... gräver ner* Bokashi-rester i landet under odlingsäsong ☐
... komposterar ute året runt i egentillverkad varmkompost ☐	*Förbehandlade Bokashi-rester. Flera svarsalternativ möjliga.

Nyttiggörande av kompostjord/Bokashi-rester

Generellt bör <u>odlingsytan</u> uppgå till 5 – 10 m ² för att nyttiggöra kompostjord/Bokashi-rester från 1 hushåll (4 pers).	
Kompostjorden/Bokashi-resterna ska användas på <u>den egna</u> fastigheten (krav). Uppfylls ☐	
Jag har kvar mitt matavfallskärl varför uppgivna arealer nedan inte är fullt tillämpbara ☐	Ev. kommentarer ifylls nedan.
Min tomt är på _____ m ²	varav odlingsytan uppgår till _____ m ² .

Kommentarer

Datum och underskrift av sökanden

Datum	Namn (fastighetsägare)
-------	------------------------

Inskickande av dispensansmälan

Anmälan (sid 1 – 2) skickas med post till: Miljökontoret, Borlänge kommun, 781 81 Borlänge
Alt. scannad eller avfotograferad anmälan (sid 1 – 2) mejlas till: miljokontoret@borlange.se

Upplysningar

Lämnade uppgifter kommer att registreras i en databas och behandlas enligt dataskyddsförordningen, GDPR (General Data Protection Regulation). Frågor? Direktnr. till handläggare: 0243-642 06 (Ulf) eller 0243-742 25 (Ida).

Lagstöd: [Avfallsförordningen](#)¹⁾ (2011:927), [föreskrifter om avfallshantering](#)²⁾, Borlänge kommun antagen 2019-05-21, [Taxa för miljönämnden](#)³⁾ 2016-12-12 (250 §) och [Miljönämndens delegationsordning](#)⁴⁾, antagen 2019-01-09 (7 §).

¹⁾ Den som vill kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskafta hushållsavfall ska anmäla detta till kommunen (Borlänge miljökontor). Motsvarande hantering för trädgårdsavfall behöver inte anmälas (45 §).

²⁾ Fastighetsägaren ska sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som ska omhändertas av renhållaren, dvs komposterbart avfall får inte läggas i kärl avsedd för förbränning (9 §). Renhållaren har rätt att i kärl utföra kontroll av sortering av avfallsfraktioner (13 §).

Fastighetsägaren ska ha ett abonnemang för hushållsavfall (11 §). En dispensansmälan (begäran om ändring) som till exempel avser eget omhändertagande av matavfall ska lämnas till miljökontoret (40 §). En beviljad dispensansmälan är knuten till fastighetsägaren (dispensen upphör med ny fastighetsägare) och förutsätter att ingen olägenhet uppkommer för människors hälsa eller miljö och att särskilda skäl finns för dispens (37 §).

Kompostjorden/Bokashi-resterna ska kunna nyttiggöras (användas) på den egna fastigheten (40 §).

³⁾ Handläggning av anmälan är 1 timme enligt Borlänge kommuns författningssamling (s 15).

⁴⁾ **År 2020 är avgiften 972 kr/tim.** I enskilda fall får handläggare nedsätta avgiften (4 §, 23 §³⁾ resp. pkt 4.12.2⁴⁾).

Generell handläggningstid för dispensansmälan för hemkompostering/Bokashi är cirka 0,5 timme.

Bilaga 1

Information om hemkompostering och Bokashi-hantering (fermentering)

För att kompostera hushållsavfall (fr a matrester) i den egna trädgården, hemkompostering, måste en dispensansmälan göras till miljökontoret. Anmälan gäller också Bokashi-hantering, en fermenteringsprocess (nedbrytning utan syre) som inte är kompostering i vanlig mening.

Obs! För kompostering av trädgårdsavfall behövs ingen anmälan.

Börja kompostera

Att kompostera är inte svårt men det kräver intresse, lite tid och vissa kunskaper för att sköta komposten.

Godkända komposttyper

Komposterbart hushållsavfall innehåller avfallsfraktioner som var för sig utgör en ökad risk för olägenheter såsom lukt och skadedjur. För att minimera sådana olägenheter samt att möjliggöra kompostering året runt får endast varmkomposter användas.

Bokashi-utövare samlar/lagrar hushållsavfallet i slutna, syrefria kärl och tillsätter så kallade EM mikrober. Då mikroberna tål infrysning krävs ingen varmkompost för Bokashi, men syrningsprocessen (jäsningsen) påskyndas i en varmkompost. Hur och var – inom eller utomhus – kompostmaterial eller Bokashi-rester ska vinterförvaras utan olägenheter ska uppges i dispensansmälan.

Kompost- och Bokashi-kärl

Tillverka själv eller köp en eller flera varmkomposter, å 350 – 450 liter. Ska kompostering av matavfall ske i samma kärl med trädgårdsavfall ska den större storleken väljas (30 – 60 % återstår av ursprunglig volym efter komposteringen). Papperspåsar för matrester tillhandahålls av renhållaren (Borlänge Energi). Bokashi-utövare uppsamlar

matresterna i lufttäta hinkar (minst 2). För vinterförvaring förordas en varmkompost även för Bokashi. Oavsett metod räkna med 50 – 75 kg matavfall/person/år.

För att skydda mot skadedjur ska hela komposten vara täckt. I botten och ca 30 cm upp längs väggarna ska materialet vara tätt (förhindra lakvattenläckage) och fåglar, råttor eller flugor ska inte kunna ta sig in via locket till komposten. Bra ventilation är A och O för en snabb, effektiv nedbrytning av kompostmaterial. Detta tillgodoses med lufthål eller springor runt om komposten. Tänk på att håligheterna inte får vara större än 5 mm, en mus kan ta sig in i ett hål/springa som är 5 – 8 mm. Dessa riktlinjer för gäller för både varm- och kallkomposter.

Kompostuppstart och skötsel

I en funktionell kompost måste balans råda mellan kompostens kol- och kvävematerial.

- Kol- strömaterial är exempelvis torv, flisade kvistar/växtdelar, hackad halm och torra löv. I roterande komposter är sågspån ok. Är kolandelen för hög avstannar komposteringsprocessen (illaluktande).
- Kvävematerial kan vara hushållsavfall, gräsklipp, färska växtdelar mm. En illaluktande ammoniakdoft uppstår om kvävehalt blir för stor.

- Syre är kompostnedbrytarnas livselixir. Dålig syretillgång utmärks av en illaluktande förruttelsesdoft.
- Fuktig, inte blöt eller torr, är en optimal kompostmiljö. I en alltför torr kompost avstannar förmultningen medan det i en blöt kompost uppstår luktproblem och lakvatten.

Vid kompostuppstarten; sprid ett lager av strömaterial (kol) i botten, varvat med hushållsavfall (kväve) och strö, t ex flisat trädgårdsavfall. Ju fuktigare hushållsavfall desto mer torrströ. Tumregeln säger; en del strö till tre delar hushållsavfall. Ventilera komposten med jämna mellanrum genom att "röra om" med en grep eller spade.

Bokashi-uppstart och skötsel

För Bokashi-utövare är proceduren enklare, då allt hushållsavfall blandas i ett lufttätt kärl som, när det är fullt, strös med EM mikrober. Matavfallet måste hela tiden förvaras i kärl med minimal syretillgång. Ett fullt kärl töms till en större lufttät behållare och förvaras inom- eller utomhus ett par veckor innan det grävs ner i trädgårdslandet.

Är jorden tjälad ska Bokashi-resterna förvaras oåtkomligt för ohyra inom- eller utomhus. Vinterförvaring inomhus kräver lagringsutrymme och lufttäta kärl eller påsar. Förvaras Bokashi-resterna utomhus, efter att först fått "jäsa" i ett par veckor inomhus, kan varm- eller kallkompost användas.

Hur stor odlingsyta klarar hemkompostering/Bokashi att ge näring till?

Enligt Borlänge kommuns föreskrifter om avfallshantering (2019-05-21) ska allt matavfall kunna nyttiggöras (användas) på den egna fastigheten (40 §). En familj på 4 personer med hemkompostering av matavfall genererar cirka 100 liter färdigt kompostmaterial/år – mer om också trädgårdsavfall inräknas. Med Bokashi blir mängden mer då

hushållsavfallet bryts ner först när det grävs ner i jorden. För att kunna omhänderta denna kompost-/Bokashivolym bör odlingsytan (exklusive tomtyta) vara cirka 5 – 10 m² (cirka 2,2 – 3 x 2,2 – 3 meter). En pallkrage för odling är, som jämförelse, cirka 1 m². Dessa uppgifter är riktvärden, en prövning av dispensansökan sker alltid individuellt.

Vad säger lagen?

Det är kommunen som ansvarar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas (15 kap 20 § miljöbalken). Lagen medger undantag om fastighetsinnehavaren själv har förutsättningar att omhänderta avfallet (23 §).

Kompostvillkor och undantag står i avfallsförordningen (45 §) som bland annat säger att kompostering av hushållsavfall ska anmälas till kommunen (miljökontoret) och att anmälan bland annat ska uppfylla kravet att hushållsavfallet kan omhändertas utan risk för människors hälsa och miljö.

Kommunens föreskrifter om avfallshantering* preciserar villkoren för eget omhändertagande av hushållsavfall. Där står bland annat att dispens för kompostering/Bokashi är knuten till fastighetsägaren (37 §) och att renhållaren har rätt att kontrollera sorteringen av avfallsfraktioner i kärnen (13 §).

*<https://www.borlange-energi.se/Documents/Borl%C3%A4nge%20Energi/Avfall/F%C3%B6reskrifter%20om%20avfallshantering.pdf>

Mer information

Läs mer på www.borlange.se eller kontakta miljökontoret, se rubrik "Upplysningar" ovan.

Tips om kompostering och Bokashi – hemsidsförslag från förening/kommun/företag.

